

Sygn. akt VI Gz 197/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SSO Anna Harmata

SSO Marta Zalewska (spr)

Protokolant: asyst. sędz. Marta Orzeł

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z urzędu (...) sp. z o.o. z siedzibą w R.

przy udziale (...) sp. z o.o.

w przedmiocie zażaleń:

1. H. A., S. D., W. J. na pkt I postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy K. Rejestru Sądowego z dnia 11 stycznia 2017 r. (sygn. RZ XII Ns Rej. KRS (...), nr KRS (...))
2. (...) na pkt II postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy K. Rejestru Sądowego z dnia 11 stycznia 2017 r. (sygn. RZ XII Ns Rej. KRS (...), nr KRS (...))

postanawia:

I. oddalić oba zażalenia

II. orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego wywołanego zażaleniem H. A., S. D., W. J. na pkt I w/w postanowienia pozostawić do rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy KRS odrzucił zażalenia H. A., W. J., S. D. na postanowienie z dnia 25 sierpnia 2017 r. (pkt I) oraz zawiesił postępowanie w sprawie (pkt II).

Argumentując rozstrzygnięcie pkt I postanowienia Sąd wskazał, że na postanowienie w przedmiocie wezwania do wykonania obowiązku (złożenia wniosku o wpis w rejestrze danych) w trybie art. 24 ustawa o KRS nie przysługuje zażalenie.

Z kolei zawieszenie postępowania znajdowało podstawę prawną w treści art. 177§1 pkt 1 k.p.c. Sąd wskazał, że przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie pod sygn. V GC 2098/16 zawiśła sprawa W. T. (1) przeciwko (...) Sp. z o.o. o ustalenie, że przysługuje mu 1.330 udziałów w kapitale zakładowym Z.. Biorąc pod uwagę, że sąd rejestrowy postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2017 r. wezwał zarząd spółki do złożenia wniosku w przedmiocie m.in. wykreślenia W. T. (1) jako

wspólnika spółki, Sąd uznał, iż rozstrzygnięcie w/w sprawy ma znaczenia dla kontynuacji postępowania toczącego się przed sądem rejestrowym.

Zażalenie na pkt I postanowienia wnieśli H. A., S. D., W. J. (k.1985) zarzucając naruszenie:

- art. 370 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c. i 13 k.p.c. poprzez przyjęcie na podstawie przedstawionej interpretacji prawa, że na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 25 sierpnia 2017 r. nie przysługuje zażalenie;
- art. 48§1 pkt 5 k.p.c. poprzez dokonanie oceny stanu prawnego stanowiącego podstawę do wdania zaskarżonego postanowienia przez tego samego sędziego, który wydał postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 25 sierpnia 2017 r., będące przedmiotem zaskarżenia, a zatem faktycznie dokonanie rozstrzygnięcia w przedmiocie postanowienia, w którego wydaniu sędzia uczestniczył;
- art. 394§1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 25 sierpnia 2017 r. nie rozstrzygało co do istoty sprawy;
- art. 24 ust 1 ustawy o KRS poprzez błędną interpretację i pominięcie, że do postępowania przymuszającego wszczętego na podstawie art. 24 ust 1 KRS stosuje się przepisy KPC o egzekucji świadczeń niepieniężnych z wyłączeniem jedynie art. 1052 k.p.c.;
- art. 27 ustawy o KRS poprzez błędną interpretację i wywiedzenie, że skoro dopuszcza się zażalenie na grzywnę, to zażalenie na inne postanowienia w postępowaniu przymuszającym na podstawie przepisów KRS są wyłączone;
- art. 45 ust 1 Konstytucji poprzez pozbawienie obowiązanych prawa do sądu;
- art. 171 Konstytucji poprzez pozbawienie obowiązanych prawa do zaskarżenia orzeczenia wydanego w pierwszej instancji w braku ustawowego wyłączenia takiego środka zaskarżenia.

W odpowiedzi na zażalenie (k.2037). (...) wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od skarżących na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych Stał na stanowisku, iż zaskarżenie postanowienia sądu w przedmiocie wszczęcia postępowania przymuszającego jest niedopuszczalne. Wskazywał także, iż dalsze podniesione przez skarżących zarzuty nie mają jakiegokolwiek znaczenia.

Na pkt II postanowienia zażalenie wniósł uczestnik G. L. (k.1956) zarzucając naruszenie:

- art. 177§1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. oraz art. 7 ustawy o KRS poprzez przyjęcie, że postępowanie z powództwa W. T. (1) przeciwko (...) sp. z o.o. zawisłe przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie pod sygn. V GC 2098/16 ma prejudycjalne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania;
- art. 365§1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie treści prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 560/15, w którym jednoznacznie przesądzono, że W. T. (1) nie jest współnikiem (...) sp. z o.o., gdyż kapitał spółki podzielony jest na 1.000 udziałów, a jej współnikami są H. A. i (...), którym przysługuje po 500 udziałów.

W oparciu o powyższe zarzuty uczestnik wniósł o uchylenie pkt II zaskarżonego postanowienia.

W odpowiedzi na zażalenie H. A., S. D. i W. J. (obowiązani) wnieśli o odrzucenie zażalenia, względnie o jego oddalenie (k.2058). Wniosek o odrzucenie zażalenia argumentowali faktem niewykazania przez G. L. interesu prawnego do występowania w przedmiotowym postępowaniu. Obowiązani wskazywali, że przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu, zaś G. L. nie jest formalnie wnioskodawcą, nadto Sąd nie wezwał go do udziału w charakterze wnioskodawcy. Powoływali się także na okoliczność dochodzenia przez ww. podmiot udziału 50% w dywidendzie wypłacanej przez Zakłady (...) Sp. z o.o. w R., tym samym jego interes we wszczęciu postępowania przymuszającego, które miałyby doprowadzić do zmiany w układzie współników Z., jest czysto ekonomiczny.

Nadto obowiązani stali na stanowisku, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do uwzględnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 marca 2016 r. sygn.. I ACa 560/15, który w jego ocenie nie może stanowić podstawy do ujawnienia nowego składu wspólników Z. w KRS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Odnoszące zażalenie na pkt I postanowienia. Wezwanie obowiązanych do złożenia wniosku o wpis do rejestru lub dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe, a które nie zostały złożone pomimo upływu terminu, dokonywane jest w formie postanowienia, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie (postanowienie przymuszające k.1928). Wbrew twierdzeniom skarżącego na postanowienie to nie przysługuje zażalenie. Żaden przepis szczególny nie przewiduje bowiem możliwości zaskarżenia powyższego postanowienia, nie jest ono również postanowieniem kończącym postępowanie, ani nie zostało wymienione w art. 394§1 k.p.c., wśród innych postanowień zaskarżalnych zażaleniem. Postanowienie to będzie można natomiast zakwestionować w zażaleniu na postanowienie w przedmiocie stosowania grzywny, ustanowienia kuratora czy też dokonania określonych wpisów przez sąd z urzędu jako na postanowienia, których wydanie będzie niejako konsekwencją niezastosowania się do wezwania z art. 24 ust. 1 ustawy o KRS (tak M. A., Krajowy Rejestr Sądowy. Komentarz, opublikowano LEX 2013). Tym samym Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia wskazywanych w zażaleniu przepisów postępowania, a także przepisów ustawy o KRS orzekając o odrzuceniu zażalenia H. A., W. J., S. D. na postanowienie z dnia 25 sierpnia 2017 r. Wskazać należy, iż problematyka dopuszczalności zaskarżenia postanowienia przymuszającego wydanego w trybie cyt. art. 24 niniejszy była już przedmiotem analizy tut. Sądu Okręgowego w uzasadnieniu postanowienia z dnia 22.03.2017r. sygn. VI Gz 57/17. Argumentację prawną uzasadniającą stanowisko o niedopuszczalności środka zaskarżenia (chodziło w tym przypadku o skargę na postanowienie referendarza sądowego) na w/w postanowienie sąd w tym składzie w całości podziela, a zważywszy, iż argumentacja ta jest znana uczestnikom tego postępowania, reprezentowanym przez tych samych pełnomocników, jak w niniejszym postępowaniu, nie ma potrzeby jej powielania. Uzupełnić jedynie należy, iż zgodnie z art. 7 Ustawy o KRS do postępowania przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy kpc, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zatem na podst. art. 518 kpc regulującego zasadę zaskarżania orzeczeń w tym postępowaniu od postanowień wydanych co do istoty sprawy przez sąd I instancji służy apelacja. Na inne postanowienia, w wypadkach wskazanych w ustawie, służy zażalenie. Żaden przepis ustawy nie ustanawia *expressis verbis* zażalenia na postanowienie przymuszające; nie jest to też postanowienie orzekające o istocie sprawy; o takiej istocie sprawy orzeknie ewentualnie sąd rejestrowy, dokonując wpisu jako skutek postępowania przymuszającego. Odesłanie ustawowe w art. 24.1 Ustawy o KRS do egzekucji świadczeń niepieniężnych w kpc odnosi się jedynie do skutku niezastosowania się do postanowienia przymuszającego : grzywny. W tym przedmiocie na podstawie przepisu szczególnego art. 27 Ustawy o KRS służy zażalenie. Wprawdzie art. 1055 kpc ustanawia również zażalenie na postanowienie sądu wzywające dłużnika do wykonania czynności, niemniej nie ma on zastosowania w postępowaniu przymuszającym sądu rejestrowego właśnie z uwagi na przepis szczególny art. 24.1 odsyłający do przepisów kpc tylko w zakresie grzywny oraz przepis szczególny o zażaleniu na postanowienie o grzywnie.

Pozostałe zarzuty skarżących są irrelevantne dla podważenia zaskarżonego postanowienia również nie zasługują na uwzględnienie. W szczególności w niniejszej sprawie nie znajdzie zastosowania art. 48§1 pkt 5 k.p.c. Nie ulega wyłączeniu z mocy ustawy sędzia, od którego decyzji wniesiono środek zaskarżenia rozpatrywany w ramach tej samej instancji. Z tego względu sędzia, który brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, nie ulega wyłączeniu w zakresie tych czynności, które są podejmowane w tej samej instancji w związku z zaskarżeniem tego orzeczenia (por. np. postanowienie SN z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 97/03, LEX nr 1624528 dot. udziału w wydawaniu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej przez sąd II instancji; uchwałę SN z dnia 18 marca 2005 r., III CZP 97/04, OSNC 2006, nr 2, poz. 24 dot. rozpatrywania zarzutów wniesionych od nakazu zapłaty). Jest to analogiczna zasada, jak w przypadku odrzucenia środka zaskarżenia przez sąd w tym samym składzie, który wydawał zaskarżone postanowienie.

Powoływanie się na art. 45 Konstytucji RP również nie było trafne. W ugruntowanym orzecznictwie Trybunału przyjęto, że prawo do sądu przejawia się m.in. w prawie do uruchomienia procedury przed właściwym, niezależnym,

bezstronnym i niezawisłym sądem; czy też prawie do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności (zob. uzasadnienie wyroku TK z dnia 23 listopada 2016 r., K 6/14, Opublikowano: OTK-A 2016/98). Na płaszczyźnie postępowania cywilnego niewątpliwie prawo do sądu może być związane z instytucją środków zaskarżenia, które zmierzają do zagwarantowania tego prawa jednostkom. Nie należy jednak zasad tych mylnie interpretować, jak chce to skarżący, jako instrument, który strona wykorzystuje tam, gdzie przepisy nie przewidują dla strony korzystnych rozwiązań w danych okolicznościach. Skoro, jak wskazano powyżej ani przepisy proceduralne, ani żadne szczególne nie przewidują możliwości złożenia zażalenia na postępowanie przymuszające w trybie art. 24 ust 1 ustawy o KRS, to jako nieodpuszczalne podlega ono odrzuceniu i nie narusza ono Konstytucyjnych zasad w sytuacji, gdy strona ma możliwość zaskarżenia czynności procesowej sądu w dalszym toku danego postępowania incydentalnego, jakim jest postępowanie przymuszające, co sąd wyżej już uzasadniał.

Zarzuty zatem merytoryczne w zakresie bezzasadności wszczęcia przez sąd postępowania przymuszającego podniesione w postępowaniu zażaleniowym na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na podstawie przymuszające nie mogły być przedmiotem rozpoznania przez sąd II instancji.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił zażalenie po myśli art. 385 k.p.c. W przedmiocie wniosku uczestnika złożonym w odpowiedzi na w/w zażalenie sąd orzekł na podst. art. 108 zd. 1 kpc.

Odnosnie zażalenia na pkt II postanowienia. Po pierwsze, nie budzi wątpliwości Sądu interes prawny G. L. do występowania w przedmiotowym postępowaniu. Reguły prowadzenia postępowania rejestrowego określają przepisy o postępowaniu rejestrowym (art. 694¹–694⁸ k.p.c.) oraz przepisy ogólne dotyczące postępowania nieprocesowego (art. 506–525 k.p.c.), a także przepisy ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Uczestnikiem postępowania nieprocesowego może być na zasadach ogólnych każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. Badając legitymację procesową, sąd zgodnie z art. 510 § 1 k.p.c. ocenia, czy zainteresowany rzeczywiście dysponuje interesem prawnym. Przyjąć trzeba, że krąg zainteresowanych, a więc potencjalnych uczestników postępowania nieprocesowego – w przypadku niniejszej sprawy postępowania rejestrowego – uzależniony jest od podmiotowego zakresu skutków prawnych, jakie może wywołać zapadłe w nim orzeczenie. Badając kwestię interesu prawnego (...) Ltd wskazać należy, iż podmiot ten wg aktualnego stanu rejestru nr (...) figuruje jako jeden z trzech (...) sp. z o.o. w R. i posiadacz 500 udziałów o łącznej wartości 25 000 zł. Uregulowanie składu jej wspólników – do czego zobowiązał Sąd w postępowaniu przymuszającym – nie może być obojętne dla interesu korporacyjnego pozostałych wspólników skoro chodzi m.in. o kwestię wykreślenia z KRS jednego z tych wspólników W. T. (1), co ma znaczenia choćby dla praw udziałowych wspólnika spółki, polegających na uprawnieniu w głosowaniu na ZW. Nie może być też tak, że uprawniony do reprezentacji zarząd spółki – który był adresatem postanowienia przymuszającego, kwestionuje interes prawny wspólnika tej spółki w postępowaniu rejestrowym, skoro w istocie Spółkę tworzą właśnie wspólnicy. Dodać należy, iż to wspólnik skutecznie zainicjował, składając stosowny wniosek w dniu 22.04.2016r. , zgodnie z treścią którego najpierw referendarz, następnie sąd wszczął postępowanie przymuszające z urzędu. Jak wynika z powyższego interes prawny (...) Ltd. w niniejszym postępowaniu nie będzie wynikał z zagrożenia sfery prawnej zainteresowanego, choćby z uwagi, iż w KRS figuruje wspólnik ze wskazaną tam ilością udziałów, który zdaniem uczestnika nie powinien w nim figurować, a przeciż treść danych wpisanych do z KRS korzysta z domniemania zgodności z rzeczywistym stanem (art. 17.1 Ustawy o KRS). Zatem okoliczność, iż wszczęcie postępowania przymuszającego następuje z urzędu, a nie na wniosek

(art. 19 ustawy o KRS) nie pozbawia wnioskującego o takie postępowanie uczestnictwa w nim na prawach uczestnika na podst. art. 510 § 1 kpc. Sąd Okręgowy miał też na względzie stanowisko SO w Rzeszowie w sprawie IV Gz 330/17, który rozpoznając opozycję od wstąpienia uczestnika do w/w procesu jako interwenient uboczny został prawomocnie do tego procesu dopuszczony (vide: obszernie uzasadnienie tego postanowienia z dnia 25.01.2018r. , znajdujące zastosowanie również w niniejszej sprawie).

Co się zaś tyczy kwestii zawieszenia postępowania na podstawie art. 177§1 pkt 1 k.p.c. Rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania cywilnego (procesowego, nieprocesowego), jeżeli orzeczenie, które zapadnie

w tym drugim postępowaniu będzie stanowił podstawę rozstrzygnięcia zawieszono postępowania (por. A. Mucha, Zawieszenie postępowania w procesie cywilnym z powodu innego toczącego się postępowania cywilnego s. 69). Przyczyny zawieszenia postępowania cywilnego z powodu prejudycjalności rozważać należy w kontekście podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądowego. Takie ujęcie prejudycjalnego charakteru rozstrzygnięcia dominuje w piśmiennictwie. Zatem rozstrzygnięcia prejudycjalne traktować należy jako elementy podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (Jakubecki Andrzej (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-729, LEX 2018). Charakter relacji zachodzącej pomiędzy zagadnieniem prejudycjalnym oraz przedmiotem postępowania cywilnego jest taki, że bez uprzedniego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu.

Przypomnieć należy, że na mocy postanowienia przymuszającego Sąd wezwał zarząd spółki do złożenia wniosku w przedmiocie min. wykreślenia W. T. (1) jako współnika spółki, a z kolei przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie w sprawie o sygn., V GC 2098/16 zawisła sprawa W. T. (1) przeciwko (...) Sp. z o.o. o ustalenie, że przysługuje mu 1.330 udziałów w kapitale zakładowym Z.. Jest to zatem proces jednoznacznie pozostający w opozycji z postanowieniem sądu rejestrowego z dnia 25.08.2017r. Dodać należy, iż Sąd II instancji na etapie rozpoznania zażalenia ustalił, że w sprawie V Gc 2098/16 w dniu 3 lipca 2018 r. zapadł nieprawomocny wyrok oddalający powództwo.

Istota powyższego problemu sprowadza się do tego, że zdaniem skarżącego zalegające w aktach sprawy wyroki wydane przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie oraz Sąd Apelacyjny w Rzeszowie przesądziły kwestię, że w chwili obecnej kapitał zakładowy Z. wynosi 50 000 zł i dzieli się na 1 000 udziałów o wartości nominalnej po 50 zł za każdy, z czego po 50% udziałów przysługuje (...) Ltd i H. A.. Konsekwentnie zatem W. T. (1) nie jest współnikiem Z. i nie nabył udziałów w ramach podwyższenia kapitału zakładowego z dnia 6 listopada 2007 r.

Przechodząc zatem do oceny zasadności zarzutów zażalenia, istotnie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 marca 2016 r. sygn. akt I ACa 560/15 stwierdzono, że W. T. (1) objął 1 330 udziałów w oparciu o uchwałę zgromadzenia współników z dnia 6 listopada 2007 r. Udziały te powstały z uwzględnieniem udziałów powstałych w ramach podwyższenia kapitału zakładowego z dnia 15 marca 2007 r., które to udziały zostały wyeliminowane z obrotu prawnego ze skutkiem ex tunc. Zdaniem Sądu zarówno podwyższenie kapitału zakładowego z dnia 6 listopada 2007 r., jak i objęcie powstałych w związku z tym udziałów: cyt. „nie mogło wywołać skutków pranych”. W ocenie Sądu Apelacyjnego uchwała z dnia 6 listopada 2007 r. nie doprowadziła do zmian struktury kapitałowej spółki, co było konsekwencją uznania za nieważne uchwały z dnia 15 marca 2007 r., która tę strukturę ustalała. Wskazać jednak należy, iż uchwała z dnia 6.11.2007r. , na mocy której W. T. objął udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki nie została zaskarżona, zatem nie została wycofana z porządku prawnego, nie podniósł też wprost pozwany w procesie sądowym o zapłatę z tytułu dopłat zarzutu nieważności tej uchwały (akta SO w Rzeszowie VI Gc 378/12). Rozstrzygnięcie zatem sądu procesowego wyrokiem w sprawie o ustalenie tej spornej między stronami kwestii przesądzi jednoznacznie, czy W. T. (1) jest współnikiem (...) sp. z o.o. w R., co umożliwi sądowi rejestrowemu kontynuację lub umorzenie, postępowania stosownie do wyniku sprawy V Gc 2098/16. Natomiast sąd w tym postępowaniu zażaleniowym nie był władny oceniać kwestii, czy sąd rejestrowy zasadnie wszczął postępowanie przymuszające (art. 365 kpc w kontekście orzeczeń SO i SA w R.), skoro na postanowienie takie zażalenie nie przysługuje. Oceniał jedynie zasadność zawieszenia postępowania przymuszającego, uznając, iż zapadły w sprawie V Gc 2098/16 prawomocny wyrok o ustalenie, że W. T. (1) jest (...) spółki (...) ma znaczenie prejudycjalne dla w/w postępowania przymuszającego. Ewentualna zaś „pozorność tego procesu”, niewątpliwie mogła i musiała być przedmiotem badania przez sąd procesowy właśnie w kontekście art. 365 kpc z uwagi na wcześniejsze prawomocne orzeczenia sądów obu instancji przywołane w zażaleniu.